

JORDI NOPCA
BARCELONA

“Una de les feines clau de l’editor és despertar i compartir entusiasmes”, diu Jorge Herralde en un dels salons de l’hotel Condes, escenari habitual de les rodes de premsa d’Anagrama, editorial que va fundar el 1969 a Barcelona. En paraules de la seva directora editorial actual, Silvia Sesé –que va rellevar Herralde a principis del 2017–, l’editorial “ha sigut símbol de risc i modernitat, i també sovint d’anar a contracorrent de les modes, o d’avançar-s’hi”: li agradaria que aquests trets es poguessin mantenir en el futur pròxim. “Hem anat brillant, però també canviant al llarg dels anys –continua Herralde–. No hi ha res completament consolidat, i encara menys en aquest món d’ara, en què qualsevol cosa pot desaparèixer en un tres i no res”.

Fer política d’autor Publicar grans referents

i apostar per l’Amèrica Llatina
L’editor, de 83 anys, acaba de publicar el seu últim llibre, *Un día en la vida de un editor*, que apareix a la col·lecció *Biblioteca de la Memoria*, on han aparegut les biografies de Juan Marsé, John Kennedy Toole i Silvina Ocampo. “La política d’autor ha sigut molt important per a Anagrama des dels inicis –reconeix Herralde–. Procurem publicar tot el que fan els escriptors que són de la nostra confiança”. Només cal donar un cop d’ull a alguns dels noms del catàleg per comprovar aquesta persistència, des de Martin Amis fins a Patrick Modiano, Jean Echenoz, Emmanuel Carrère, Michel Houellebecq, Amélie Nothomb, Julian Barnes, Richard Ford i Charles Bukowski. També els que Herralde ha publicat i actualment han volat a altres segells, com és el cas d’Enrique Vila-Matas, Paul Auster i Siri Hustvedt. “Les grans editorials publiquen seguint les enquestes –diu l’editor–. Em recorden a Ciutadans”. Herralde apel·la a un cas menys conegut, el de John Banville. “Vam continuar apostant per ell en un moment en què algunes editorials ja no el publicaven –diu–. Quan va

“Les grans editorials publiquen seguint les enquestes”

Jorge Herralde, fundador d’Anagrama el 1969, fa memòria del seu ofici a ‘Un día en la vida de un editor’

guanyar el premi Man Booker amb *El mar* va rebre una gran oferta i em va escriure per dir-me que no la podia rebutjar, però que, tot i així, ho sentia molt. La nostra relació no va acabar malament, i anys després de deixar Anagrama em va dedicar unes paraules d’agraïment en un discurs. Banville, però, és una excepció: en aquest món les bones maneres més aviat escassegen”.

Al catàleg d’Anagrama hi ha hagut una presència notable d’autors de l’Amèrica Llatina, des de Sergio Pitol fins a Ricardo Piglia i Martín Caparrós i, més recentment, Alejandro Zambra, Leila Guerriero, Mariana Enriquez, Juan Pablo Villalobos i María Gainza.

Un arxiu en construcció

L’editorial encara no ha decidit què fer amb el material

Un día en la vida de un editor mostra, a la part final del volum, un petit tast de la ingent correspondència de l’editor amb alguns dels seus autors amics: hi apareixen Carmen Martín Gaité, Roberto Bolaño, Rafael Chirbes i Sergio Pitol. “Continuem catalogant l’arxiu: és una feina lenta però precisa –admet Herralde–. De moment hem arribat fins a l’any 2001. Hi ha material impressionant, i no tot és macabre”. L’editor, conegut per deixar anar “adjectius letals” de tant en tant, ha deixat el seu punt maliciós per més endavant. “En aquest llibre no pretenia passar comptes

Problemes
“He topat amb uns quants autors seriosament malalts”, diu Herralde

Crítica
“En aquest món les bones maneres més aviat escassegen”

amb ningú –diu–. Al llarg d’aquests 50 anys he topat amb uns quants autors seriosament malalts. Més que necessitar ajuda psicològica, són casos psicopatològics”.

Jorge Herralde encara no ha explicat què farà amb l’arxiu de l’editorial. L’estiu passat es va especular que els papers d’Anagrama podien anar a parar a la Biblioteca Nacional d’Espanya, dirigida per Ana Santos Aramburo, vella coneguda de l’editor. El principal rival en la pugna és la Biblioteca de Catalunya.

El preu de ser independent

De la censura dels 70 als canvis d’hàbits dels lectors del present

Anagrama va ser adquirida per la italiana Feltrinelli a finals del 2010. Cinc anys després, quan va tenir-ne la majoria d’accions, Herralde es va retirar de la primera línia de l’edició. El moviment ha evitat que l’editorial hagi sigut absorbida pel “duopoli” –el terme apareix a *Un día en la vida de un editor*– de grans editorials espanyoles, format per Planeta i Penguin Random House, que acumulen segells històrics. “Des que vaig fundar Anagrama el món ha canviat molt –diu–. Quan vaig començar, els problemes amb la censura van ser importants, però també va ser un moment estimulants, una orgia de col·leccions apuntant en qualsevol direcció”. Anagrama va passar de ser “una plataforma d’heterodoxos d’esquerres”, gràcies a l’aposta primerenca per l’assaig, a “un període de consolidació” –a la dècada dels 80– amb *Panorama de narratives* i *Narrativas hispánicas*.

Entre els canvis de l’última dècada que assenyala en un dels articles del llibre hi ha “la gran crisi financera, la revolució tecnològica, els canvis d’hàbits dels lectors, la venda de llibres online, Netflix i les sèries (cerca i captura del temps lliure)”. No oblidia “la pirateria sense fre que es produeix a Espanya”. Hi ha hagut amenaces, però, que no s’han complert, com la de la substitució del llibre físic pel llibre digital: “Fa 20 anys ens van pintar un panorama apocalíptic, i era una enganyifa empresarial –diu ara–. Als llocs on han funcionat més, i tampoc n’hi ha hagut per tant, als Estats Units i al Regne Unit, ha sigut perquè el preu del llibre no era fix i es podien oferir grans descomptes”.

Celebrar mig segle d’història

● Una col·lecció especial

Aquest mes d’abril arribaran els primers títols d’una col·lecció de 50 llibres emblemàtics del catàleg d’Anagrama amb noves cobertes i amb una selecció feta per l’editorial i llibreters. Hi haurà, entre d’altres, llibres de Baricco i de Burroughs.

● La festa de la ‘rentrée’

El dia 26 de setembre l’editorial celebrarà una gran festa per commemorar el 50è aniversari. Fa deu anys hi van assistir, entre d’altres, Jean Echenoz, Ian McEwan, Tom Sharpe, Antonio

Tabucchi, Arundhati Roy, Yasmina Reza i Claudio Magris. Quines seran les estrelles d’aquesta ocasió?

● Un nou premi

Anagrama impulsa un nou premi de periodisme, el Crònica, que es farà públic durant la Fira del Llibre de Guadalajara a finals de novembre. “El lloc on més m’estimen no és Espanya, sinó Mèxic –assegura Herralde–. Hi he anat una o dues vegades des del 1973. Hi tinc grans amics i fans i hi he recollit molts premis”.

Ara 27/03/19

Heralde a
l'Hotel Condes de
Barcelona.

MANOLO GARCÍA

